

Z NAŠÍ ČINNOSTI

Josef Regner: Zpráva o činnosti Společnosti česko-arabské za rok 2001 a projekty na rok 2002	3
Usnesení Valné hromady Společnosti česko-arabské ze dne 22. ledna 2002.	8
Luboš Kropáček: Zpráva předsednictva o činnosti Společnosti přátel Afriky za rok 2001.	9
Marie Hrušková: Úkoly Společnosti přátel Afriky v roce 2002	12
Usnesení Valné hromady Společnosti přátel Afriky ze dne 23. ledna 2002.	15
Václav Čapek: Informace o činnosti Sdružení přátel Kuvajtu.	16

STÁTNÍ SVÁTKY A VÝZNAMNÁ VÝROČÍ

Miroslav Houska: Blahopřejeme spřáteleným zemím	18
---	----

STUDIE A DOKUMENTY

Ing. Kopřiva: Zhodnocení zahraniční politiky ČR vůči subsaharské Africe v roce 2001.	19
Ota Lev: Afrika: hlad a podvýživa.	20
Josef Poláček: Léopold Sédar Senghor – básník a politik černé Afriky	22
Luboš Kropáček: S. Huntington a „africká civilizace“.	24

KULTURA

Václav Jurn: Bohové musí být šílení	27
Alois Wokoun: Neafričanka malující africky.	27

INFORMACE A ZAJÍMAVOSTI

Pamětní mince ke stému výročí úmrtí Emila Holuba.	29
Josef Poláček: Jubileum předního ruského afrikanisty.	29
Jiří Černochoch: Byla jsem lékařkou u Masajů.	30
Pozvánka na Syrský večer.	30

CO SI PŘEČÍST

AFRICA 2000	31
Mezi Saharou a tropickými pralesy – Lidé z pohoří Mandara	31

Zpráva o činnosti Společnosti česko-arabské za rok 2001 a projekty na rok 2002

Vaše Excellence, vážení přátelé, dámy a pánové.

Scházíme se opět po roce k vyhodnocení naší činnosti a projednání návrhů na akce v roce 2002.

Uplynulý rok byl současně prvním rokem druhé dekadý existence naší Společnosti. Byl bohužel i rokem, kdy došlo k teroristickým útokům v New Yorku a následným bojovým akcím v Afganistanu. Úloha naší Společnosti tím opětně vzrostla, neboť je třeba vysvětlovat nejširší veřejnosti, že arabský svět ani islám nejsou synonyma teroristické činnosti. V této souvislosti je třeba ocenit veřejná vystoupení řady našich členů a sympatizantů na obrazovkách televizních stanic, v rozhlasových diskusích či na stránkách českého tisku.

V uplynulém roce jsme plnili usnesení Valné hromady naší Společnosti z 1. února 2001. Z dvanácti úkolů uložených předsednictvu a všem členům jsme nesplnili pouze jeden, a to vytvoření webové stránky Společnosti. Důvodem byly technické problémy, které jsou nyní překonány, a webová stránka bude spuštěna v prvním čtvrtletí tohoto roku.

Předsednictvo Společnosti, zvolené na valné hromadě, se v průběhu roku věnovalo především zajišťování projektů schválených valnou hromadou. Na jeho schůzi byli pravidelně zváni i předsedové jednotlivých Sdružení. V dubnu jsme předali na Ministerstvo zahraničních věcí návrhy projektů na rok 2002 s žádostí o morální i finanční podporu.

Od počátku roku pokračovala naše spolupráce při pořádání akcí s Náprstkovým muzeem v Praze, Moravským zemským muzeem v Brně a nově byla navázána spoluprá-

ce s regionálním muzeem Beskyd ve Frýdku Místku.

Jednou z vrcholných akcí byl Mezinárodní den Afriky organizovaný v Brně, ve spolupráci se sesterskou Společností přátel Afriky a koordinovaný místopředsedkyní ing. Hruškovou. Zúčastnili se ho i vedoucí zastupitelských úřadů Egypta, Libye a Tuniska, kteří byli přijati primátorem města Brna. Kulturní program a oficiální projevy byly doplněny i možnostmi ochutnávky tradiční arabské kuchyně.

V prvním pololetí loňského roku proběhla řada akcí organizovaných jednotlivými Sdruženími.

● **Sdružení přátel Jordánska** uskutečnilo setkání v rámci veletrhu Holiday World Praha 2001 a besedu v Náprstkově muzeu o činnosti našich geologů v Jordánsku spolu s výstavkou výrobků z jordánských nerostných surovin.

● **Sdružení přátel Libye** uspořádalo dvě besedy, zaměřené na bližší poznání této země.

● **Sdružení přátel Egypta** uskutečnilo besedu ke knize docenta Vachaly „Nejstarší literární texty v hrobkách egyptské Staré říše“ a výstavu obrazů a uměleckých předmětů z Egypta, včetně vystoupení egyptské tanečnice a ochutnávky egyptských jídel v Brně.

● **Sdružení přátel Kuvajtu** uspořádalo v Praze a v Havlíčkově Brodě besedu o cestě prezidenta Havla do Saúdské Arábie a Kuvajtu se členy české delegace – p. ing. I. Volešem, předsedou ČAOK a místopředsedou naší Společnosti, a p. J. Kouckým, ředitelem odboru MZV.

● **Sdružení přátel Saúdské Arábie** uspořádalo ve spolupráci se Slovenským klubem besedu

s autory knihy „Pouštní horečka“ o válce v Zálivu.

● **Klub arabských občanů v Západočeském kraji** uspořádal v Plzni v květnu setkání k oslavě svátků několika arabských zemí. Jeho akci se zúčastnili i místopředsedkyně naší Společnosti ing. Hrušková a členka výboru pí. Zeithamlová.

V květnu proběhla pod záštitou manželky prezidenta ČR paní Dagmar Havlové výstava obrazů kuvajtské malířky Thurai Al-Baqsamí v pražské galerii Miro. V tomto měsíci se konalo slavnostní shromáždění k 1. výročí odchodu izraelských vojsk z jižního Libanonu, Libanonským klubem v ČR a Sdružením přátel Libanonu při Společnosti česko-arabské.

Měsíc červen byl ve znamení celé řady významných akcí. Mezi nimi zvláště vynikl kulturní večer ke stému výročí narození velkého arabského básníka Al Jawahiriho, uspořádaný ve spolupráci s Iráckým klubem v ČR v Národním domě na Vinohradech. Četba z jeho veršů i doprovodná hudba a zpěv učinily z večera nezapomenutelný zážitek. Jeho dílo je třeba stále připomínat, zvláště u nás, vždyt básník prožil v Praze 30 let a věnoval jí řadu básní.

Pokračováním naší činnosti v jihomoravském regionu bylo otevření výstavy fotografií a uměleckých předmětů Sýrie-země památek a tradic v Luhačovicích v druhé polovině června.

Mnohem rozsáhlejší akcí pak byla výstava Svět islámského umění uspořádaná ve spolupráci s Muzeem Beskyd Frýdek-Místek a Náprstkovým muzeem ve frýdeckém zámku. Výstava byla navštívena hojně jak regionálními představiteli, tak i zástupci pražského diplomatického sboru. Na organizaci obou těchto mimopražských akcí se výrazně podíleli členové předsednictva Společnosti docent Gombár a dr. Gombárová.

Ani letní měsíce nepřerušily naší činnost – důkazem je např. výstava „Iufaa a jeho tajemství“, jejíž vernisáž se konala v Náprstkově muzeu v červenci. Výstava, představující poslední nálezy českých egyptologů v Abusíru z hrobky velmože Iufaa, byla zahájena J.E.

velvyslancem Egypta p. Rahmanem Moussa a přednáškou našeho předního egyptologa a člena naší Společnosti dr. Vachaly a navštívena již při vernisáži nebyvalým počtem návštěvníků.

● Velký zájem byl rovněž o besedu pořádanou **Sdružením přátel Palestíny**, na které vystoupil chargé d'affaires Palestiny p. Jamal al Jamal a zástupce Ministerstva zahraničních věcí p. Petr Hladík. V bouřlivé diskusi vystoupila řada přítomných.

V létě se členové předsednictva rovněž osobně rozloučili s naším dlouhodobým příznivcem, papežským nunciem Giovanni Coppou, který ukončil svůj pobyt v ČR.

Ve spolupráci se západočeskými Lions kluby v Plzni a Rokycanech byla uspořádána beseda o islámu a životě v arabských zemích.

Podzimní měsíce byly zaplněny celou řadou různorodých akcí. V říjnu jsme měli možnost vyslechnout zajímavé vyprávění MUDr. V. Jorda o Maroku, doprovázené fotografiemi, hudbou a ochutnávkou marockých specialit. Oblíbený cyklus přednášek o starověkých civilizacích byl v Náprstkově muzeu zahájen v říjnu a ukončen pátou přednáškou v polovině listopadu. Na cyklu se jako obvykle podíleli naši přední odborníci, včetně ředitelky Náprstkovy muzea PhDr. Jany Součkové, DrSc.

I v Moravském muzeu v Brně proběhl cyklus přednášek – tentokrát to byl prof. Jelínek a Africké příběhy – život Berberů a dalších obyvatel Sahary.

K arabské poezii a próze jsme se vrátili hned ve dvou večerech v Náprstkově muzeu. Oba připravil náš ing. J. Hajský – říjnový věnoval představiteli libyjské prózy, jakým je nesporně Ali Mustafa al-Misrati, a listopadový pak nestorovi libyjské poezie Chalifovi at-Tillisu. Společnost usiluje o vydání sbírky libyjské poezie – pokud se nám podaří zajistit sponzory, umožníme tak širšímu okruhu českých zájemců seznámit se s dosud česky nepublikovanými díly.

● **Sdružení přátel Jordánska** uspořádalo v říjnu besedu s lákavým tématem pro nejširší veřejnost – „Současné turistické možnosti v Jordánsku“.

● Na organizaci večera věnovanému Libanonu se ve spolupráci s velvyslanectvím Libanonu a Libanonským klubem podílelo i naše **Sdružení přátel Libanonu**. Večer, uvedený J.E. velvyslancem p. Kazzazem, zahrnoval jak fotografie z Libanonu, tak i tamější hudbu, ukázky z literatury a v neposlední řadě chutnou libanonskou kuchyni.

● Zajímavou besedu připravilo **Sdružení přátel Jemenu** na téma „Jak žijí Jemenci v horách“ – účastníci se shodli, že besedu v rozšířené formě a doplněnou diapositivy je třeba zopakovat.

Přes problémy s prostory pro uspořádání již tradičního Mezinárodního dne Palestiny se Společnosti a Sdružení přátel Palestiny podařilo, díky intenzivní činnosti naší místopředsedkyně ing. Hruškové a pochopení pražského magistrátu, uspořádat důstojnou oslavu v prostorách Nové radnice za účasti diplomatických představitelů arabských států v Praze.

V prosincových prvních dvou víkendech proběhl „Orientální bazar“ v prostorách Náprstkova muzea. Tato akce, slavnostně zahájena velvyslancem Egypta, J.E. p. Rahmanem Moussa, a předsedou Společnosti ing. Regnerem, přilákala velké množství návštěvníků, nepochybně i díky dobře zajištěné propagaci v denním tisku a rozhlasových stanicích.

Nedílnou součástí naší činnosti, kterou znají všichni naši členové i ti, kteří se z různých důvodů nezúčastnili výše uvedených akcí, je vydávání našeho čtvrtletníku Bulletinu Společnosti česko-arabské a Společnosti přátel Afriky. Redakční rada se snaží, aby Bulletin obsahoval nejen informace o naší činnosti, ale i řadu zajímavostí z arabského světa, včetně ukázek z literatury a poezie, a zásadní vystoupení představitelů arabských zemí v ČR. Jeho vydávání je závislé nejen na kvalitě a rozsahu textových příspěvků, ale i na výši finančních příspěvků pro jeho tisk a distribuci. Zatím se nám daří zajistit tisk v podobě, kterou znáte, ale čelíme značným problémům spojeným se stále rostoucím poštovním. Apelujeme proto na všechny členy, aby alespoň placením svých členských příspěvků přispěli na udržení Bulletinu.

Excelence, vážení přátelé, dámy a pánové, vyslechli jste přehled našich hlavních akcí v uplynulém roce. Neobsahuje celou naši činnost, ale dává, myslím, základní přehled o tom, co děláme a chceme dělat.

A o tom je druhá část zprávy – přehled akcí, které předsednictvo Společnosti Česko-arabské na základě návrhů jednotlivých Sdružení přátel chce realizovat v tomto roce.

Redakční rada našeho Bulletinu bude pokračovat ve své záslužné práci a ve spolupráci s předsednictvem Společnosti zajistí jeho další čtvrtletní vydávání. Uvítáme jako obvykle i příspěvky od všech členů Společnosti, které budou zajímavé pro celou naši členskou základnu a ostatní čtenáře časopisu. Vzhledem k tomu, že se v posledních měsících ujala svých funkcí řada nových velvyslanců arabských zemí akreditovaných v Praze, budeme značnou pozornost věnovat utužení již tradičně dobré spolupráce se všemi zastupitelskými úřady arabských zemí.

Předpokládáme samozřejmě i nadále úzkou spolupráci s českými vládními i nevládními orgány a institucemi – především s Ministerstvem zahraničních věcí a Ministerstvem průmyslu a obchodu.

Jak jste slyšeli v první části zprávy, osvědčila se spolupráce s příbuznými organizacemi a institucemi, a proto ji budeme v roce 2002 prohlubovat. Půjde nám především o spolupráci s Náprstkovým muzeem, Moravským zemským muzeem, řadou regionálních muzeí, lázněmi Luhačovice, Kulturním domem – památkem Emila Holuba v Holicích, Cestovním klubem Hanzelky a Zikmunda v Prosiměřicích, s Kontinenty, Univerzitou Karlovou, ČAOK, nakladatelstvím Babylon, s Opus Arabicum. Pokračovat budeme ve spolupráci se Společností přátel Afriky a kluby arabských občanů v ČR. Především spolupráce se Společností přátel Afriky musí být intenzivnější při organizování akcí k Mezinárodnímu dni Afriky, který připravujeme na závěr měsíce května v Praze, Brně, Olomouci a Plzni. Již nyní spolupracujeme se SPA při přípravě oslav významných výročí – narození a úmrtí cestovatele dr. Emila Holuba.

19. února se uskuteční výstava v Náprstkově muzeu a snad se podaří uskutečnit i seminář o Emilu Holubovi.

22. února se bude konat v Holicích konference pod názvem „Jak Češi objevovali svět“. Spolu s KD v Holicích se na ní podílí SPA a Orientální ústav AV ČR. Rádi Vás na této konferenci s mezinárodní účastí uvidíme.

Na rok 2002 připravujeme ve spolupráci s Náprstkovým muzeem a regionálními muzei čtyři výstavy:

- „Berberské šperky“,
- „Libye, Egypt a Irák ve fotografii J. Hegara“,
- „Islám a jeho svět“ a
- „Obrazy a reliéfy s egyptskou tematikou“ od V. Pechara.

Pokračujeme tak v seznamování i mimo-pražské veřejnosti s kulturními hodnotami arabského světa.

Chceme nejen pokračovat, ale i rozšířit tradici „Orientálního bazaru“, který budeme již potřetí pořádat v předvánočním období v Náprstkově muzeu. Zájem o knihy s arabskou tematikou a o arabské knihy nás přesvědčil o vhodnosti prodejního stánku knih přímo v Náprstkově muzeu. Ale to je mimo naše možnosti.

Podle zájmu budeme pokračovat v seznamování posluchačů s arabskou literaturou konkrétně s arabskou povídkou. Doufáme, že se nám podaří získat prostředky na vydání sbírky libyjských básníků a prozaiků, které připravil ing. Hajský a seznámil nás s nimi na dvou libyjských večerech v minulém roce. Byli bychom též rádi, kdyby mohla vyjít v arabštině knížka o dr. Kálalové, kterou připravil prof. Slípka a která vyšla v češtině.

Bohatý **program pro rok 2002** připravila Sdružení přátel pro jednotlivé arabské země. Budu se snažit je uvést ve stručnosti.

● **Sdružení přátel Alžírsko** uskuteční v roce 2002 dvě přednášky:

- Soirée alžírské literatury,
- Alžírsko v proměnách staletí.

● **Sdružení přátel Egypta**, tak jako v minulosti, připravilo pro tento rok velmi bohatý program. Především to bude v Náprstkově muzeu cyklus přednášek „Egyptologie na počátku 3. tisíciletí“, dále již zmíněná výstava Vl. Pechara „Výstava unikátních historických fotografií Egypta z konce 19. a začátku 20. století“, přednáška „Egyptský pohled na

blízkovýchodní mírový proces“, prezentace knih našich egyptologů.

● **Sdružení přátel Iráku** a pobočka v Plzni připravilo již na leden přednášku „Arabské osobnosti kultury světového významu“ – především představilo velkého arabského a iráckého básníka Jawahiriho. Této akce jsme se zúčastnili (Regner, Hrušková, Zeithamlová). Při této části zprávy je třeba se znovu zmínit o jedné velmi dobré spolupráci – Sdružení přátel Iráku a pobočka v Plzni, vedená profesorem Slípkou, navázaly velmi dobrou a užitečnou spolupráci se Sdružením arabských občanů žijících na Plzeňsku. Toto Sdružení je velmi aktivní a má snahu o co nejužší sblížení s českou veřejností. Pořádá v průběhu roku řadu setkání, besed, kulturních večerů a naše Společnost s ním velmi ráda spolupracuje. Byli bychom rádi, kdyby tomu tak bylo i u ostatních klubů arabských zemí.

● **Sdružení přátel Jemenu** připravuje na rok 2002 výstavu uměleckých předmětů a fotografií včetně doprovodných akcí. Zde využije zejména cestovatele, kteří navštívili Jemen, jako např. pana Kumpána a dalších. Dále to bude kulturní večer, na kterém vystoupí hudební skupina jemenských studentů.

● **Sdružení přátel Jordánska** tak jako v minulosti hodlá i v roce 2002 rozvíjet aktivní činnost. Budou to besedy na téma:

- změny v Jordánsku po úmrtí krále Husseina,
- současné vztahy ČR a Jordánska,
- setkání s arabskými a českými studenty na VŠB v Ostravě a dále seminář
- Jordánsko – brána k cestám po Blízkém východu.

Sdružení se bude podílet také na dalším tematickém zájezdu do Jordánska.

● **Sdružení přátel Libanonu** připravuje:

- shromáždění ke státnímu svátku Kuvajtu s kulturním programem a dvě besedy, a to
- „Postavení ženy v Kuvajtu“
- „Co chcete vědět o Kuvajtu“ (v Havlíčkově Brodě).

Sdružení přátel Libanonu připravilo na rok 2002 řadu akcí a jsme přesvědčeni, že se jim to ve spolupráci s Klubem libanonských obča-

nů a za podpory ZÚ podaří splnit. Jedná se o tyto akce:

- dvě besedy, a to jednak s účastníky zájezdu do Libanonu (s Palmyra TOUR) a jednak se členy Česko-arabské obchodní komory – o možnostech a překážkách obchodních styků s Libanonom,
- přednášku k nejstarším dějinám libanonských území,
- tiskovou konferenci k aktuální situaci v Libanonu a na Blízkém východě,
- kulturní večer ve spolupráci s libanonskými studenty a klubem,
- promítání filmů o Libanonu z festivalu Tour film.

Speciality libanonské kuchyně představíme na „orientálním trhu“.

● **Sdružení přátel Libye** – uspořádá kulturní večer k libyjské literatuře a přednášku „Co nám přinese rok 2002 v Libyjské Džamáhírii?“

Snad se nám podaří vydat sbírky libyjských básníků, v každém případě uskutečníme ještě další besedy i mimo Prahu. Zde nás čeká ovšem velký úkol – najít nového předsedu Sdružení za odstupujícího ing. Odryho, který bude delší dobu mimo ČR. Děkujeme mu touto cestou za dosavadní práci a přejeme mu hodně úspěchů v jeho podnikatelské činnosti.

● **Sdružení přátel Maroka** připravuje setkání novinářů, fotografů a odborníků s veřejností a besedu na téma „Maroko očima Evropana“, a dále besedy

- „Kameny a minerály v Severní Africe“,
 - „Maroko a český zahradník“,
- a bude se podílet na výstavě „Berberský šperk“ a jeho doprovodných akcích.

● **Sdružení přátel Palestiny** připravuje na rok 2002 seminář na téma „Aktuální situace blízkovýchodního mírového procesu“ a shromáždění k „Mezinárodnímu dni Palestiny“. Spolu podílet se bude na přednáškách:

- „Egyptský pohled na blízkovýchodní mírový proces“
- „Syrský pohled na blízkovýchodní mírový proces“.

S přihlédnutím k aktuální situaci na Blízkém východě budou zařazeny další akce.

● **Sdružení přátel Saúdské Arábie a Společnost česko-arabská** přivítaly otevření velvy-

slanectví Saúdské Arábie v Praze a rády by uskutečnily besedu s představiteli ZÚ a ujasnily si možnosti další spolupráce i při některých dalších akcích. O tuto zemi projevují naši občané stále větší zájem, a to nejen v Praze. Sdružení připravilo na rok 2002 dvě besedy:

- „Co chcete vědět o SA?“ a
- „Postavení ženy v Saúdské Arábii“.

● **Sdružení přátel Sýrie** připravuje tři akce:

- Syrský večer ke státnímu svátku Sýrie s kulturním programem,
- besedu „Co chcete vědět o Sýrii“ (v Brně) a „Syrský pohled na blízkovýchodní mírový proces“.

Dále se bude podílet na akcích, které připraví Klub syrských občanů v ČR.

● **Sdružení přátel Tuniska** již tradičně připravuje na rok 2002 výstavu „Tunisko ve fotografii a známkách“ s doprovodnými akcemi.

Připravuje rovněž dvě besedy:

- o postavení ženy v Tunisku a
- „Co chcete vědět o ČR“, pro arabské studenty v Plzni.

Zajímavé budou jistě také večery tuniských pohádek.

Sdružení využívá především svých zkušeností z Expedice SAHARA.

Vážení přátelé, není toho málo, co bychom chtěli uskutečnit v roce 2002, a budeme rádi, když valná hromada vysloví s našimi záměry souhlas. Upozorňuji však na to, že uskutečnění je hodně závislé na příspěvku, který nám poskytne Ministerstvo zahraničních věcí, kterému touto cestou vyjadřujeme upřímný dík. Mrzí nás však, že řada našich členů, kteří se dobrovolně přihlásili do naší Společnosti, neplní svoji základní povinnost – platit členský příspěvek – a přitom jim nevdají, že 4x ročně dostávají bulletin v hodnotě téměř 200 Kč.

Vážení přátelé, rádi bychom Vám na příští valné hromadě podali zprávu, že to, co jsme si naplánovali na rok 2002, jsme nejen splnili, ale udělali jsme i něco navíc pro upevnění přátelství s arabským lidem a pro zlepšení informace o arabských zemích a našich vztazích k nim. Děkuji Vám za pozornost a vyzývám Vás k aktivní podpoře při plnění záměrů na rok 2002.

Josef Regner
předseda SČA

Usnesení Valné hromady Společnosti česko-arabské ze dne 22. ledna 2002

Valná hromada Společnosti česko-arabské:

1. Vyslechla a schválila Zprávu o činnosti SČA od minulé valné hromady.
2. Vyslechla a schválila Zprávu o hospodaření SČA od minulé valné hromady.
3. Schválila záměry činnosti SČA na rok 2002.
4. Uvolnila z funkce členky předsednictva doc. MUDr. Věru Klenerovou na vlastní žádost pro velké zaneprázdnění. Děkuje jí za její dosavadní činnost.

Valná hromada SČA děkuje:

1. Arabskému odboru MZV a odboru kulturních a krajanských vztahů MZV za účinnou pomoc.
2. Ministerstvu zahraničních věcí za materiální a morální podporu činnosti Společnosti česko-arabské.
3. Vedoucím a ostatním pracovníkům zastupitelských úřadů arabských zemí v Praze za jejich podporu činnosti SČA a za účast na akcích pořádaných Společností.
4. Všem členům, kteří se aktivně podílejí na přípravě akcí Společnosti a na jejich účasti.
5. Redakční radě a dopisovatelům Bulletinu za jejich práci.
6. Doc. Gombárovi, prof. Kropáčkovi, dr. Mendelovi a dalším za jejich aktivní postoje v médiích po 11. září 2001.

Valná hromada ukládá:

1. Předsednictvu Společnosti a předsedům Sdružení:
 - a) v reakci na výzvu Rady arabských velvyslanců vypracovat konkrétní návrhy akcí a předložit je prostřednictvím delegovaného zástupce u příležitosti zasedání Rady arabských velvyslanců,
 - b) sledovat maximální efektivnost a úspornost jednotlivých akcí a usilovat o jejich maximální možné mediální pokrytí,

- c) udržovat pravidelné kontakty se zastupitelskými úřady arabských zemí v Praze a spolupracovat s nimi při zajišťování jednotlivých akcí,
- d) spolupracovat s arabskými krajanskými a studentskými organizacemi a spolky v ČR při konkrétních kulturních a propagačních akcích,
- e) udržovat pravidelné kontakty s pobočkami v Brně, Olomouci a Plzni, doporučit jim úzkou spolupráci s pobočkami Společnosti přátel Afriky,
- f) svolat na 8. března 2002 členy Společnosti česko-arabské a Společnosti přátel Afriky z Jihomoravského kraje a dořešit otázku vzájemného propojení (Gombár, Hrušková),
- g) udržovat kontakty s ostatními nevládními organizacemi a institucemi, které mají shodné cíle s naší organizací při rozšiřování povědomí české veřejnosti o jiných kulturách a civilizacích,
- h) pokračovat v úzké spolupráci s Náprstkovým muzeem, Moravským zemským muzeem a dalšími regionálními muzei a institucemi,
- i) pokračovat ve vydávání čtvrtletního Bulletinu Společnosti společně se Společností přátel Afriky,
- j) ve spolupráci s Ústavem mezinárodních vztahů uspořádat seminář, který se bude týkat aktuálních problémů v arabském světě,
- k) snížit náklady na poštovné rozesíláním pozvánek pomocí e-mailu, za tímto účelem vypracovat seznam e-mailových adres členů; pověřit ing. Voleše rozesíláním e-mailových pozvánek,
- l) dořešit do konce února vytvoření www stránek Společnosti.

2. Všem členům:

- a) aktivně se účastnit akcí pořádaných SČA, podílet se na jejich přípravě a realizaci,
- b) aktivně propagovat cíle SČA a získávat nové členy přátel arabských zemí,
- c) ve svých kontaktech čelit negativní publicitě tisku a ostatních médií o arabských zemích a poukazovat na pozitivní aspekty našich vzájemných vztahů,

- d) důsledně a včas platit členské příspěvky,
- e) podle svých možností objektivně vysvětlovat v hromadných sdělovacích prostředcích a v Bulletinu aktuální problémy arabského světa za účelem překonání negativních stereotypů, a to s důrazem na témata islám a situace na palestinských územích.

Zpráva předsednictva o činnosti Společnosti přátel Afriky za rok 2001

Vážení přátelé,

na loňské valné hromadě jsme zhodnotili činnost Společnosti přátel Afriky za uplynulých deset let od jejího vzniku.

Vstoupili jsme do prvního roku třetího tisíciletí. Mým úkolem je seznámit Vás s činností naší Společnosti v roce 2001.

Již v úvodu mohu konstatovat, že naše záměry, které jsme schválili na minulém valném hromadě, se nám podařilo nejen naplnit, ale v mnohém překročit. V úvodu vzpomenu těch, které zajišťovalo předsednictvo a jsou v projektech na rok 2001.

Jako každý rok, tak i v roce 2001 jsme připravili akce k Mezinárodnímu dni Afriky. Za nejzdařilejší je možno považovat slavnostní shromáždění v Brně, které jsme již organizovali společně s Moravským zemským muzeem. Již tradičně se ho účastnili velvyslanci afrických zemí, které přijal primátor města Brna. O jeho průběhu jsme Vás informovali v Bulletinu č. 2. Netradičním způsobem jsme si připomněli MDA v Praze. Využili jsme úzké spolupráce Sdružení přátel Nigérie s gymnáziem v Horních Počernicích a ve snaze přiblížit Afriku co nejvíce naší mládeži, konali jsme oslavu MDA v Horních Počernicích. MDA se stal středem pozornosti studentů po celý den a byl zakončen veřejným vystoupením studentů, kteří předvedli komponované

pásmo z africké poezie připravené doc. Libickým a secvičené prof. Codlovou a Musilovou. Večera se zúčastnil ředitel afrického odboru MZV Mgr. Jaroslav Siro a zástupci velvyslanectví Nigérie a Libye. Součástí oslav MDA byl také třetí ročník literární a výtvarné soutěže „Afrika dětskýmá očima“, kterou připravuje a úspěšně realizuje Mgr. Jana Jiroušková, které tímto vyslovujeme upřímné poděkování. Její zásluhou přilákala soutěž do Zoologické zahrady Praha desítky dětí, které modelovaly nebo malovaly africkou flóru nebo faunu. Jejich fantazie i představy byly opravdu obdivuhodné. Mimopražské děti zaslaly svá dílka Mgr. Jirouškové a porota je pak posoudila a ocenila 24 nejlepších. Naše pobočka v Olomouci využila k oslavě MDA přítomnosti velvyslance JAR pana doktora Lehoka, který má k Olomouci, jako bývalý absolvent PU, velmi vřelý vztah. Také pobočka v Plzni si připomněla tento významný den spolu s Klubem arabských občanů žijících v Západočeském kraji.

O všech akcích jsme Vás podrobněji informovali v bulletiněch. I když jsme s výsledky připomenutí Mezinárodního dne Afriky spokojeni, přece jen je třeba se zmínit o mírné kritice ze strany paní velvyslankyně Nigérie a organizace Humanitas Afrika. Ta si snad myslí, že se v Praze nic nedělo. Protože jsme v roce 2001 nedělali v Praze velké shromáždění, na-

pravíme to v letošním roce a již dnes začínáme připravovat větší akci v Praze a ke spolupřátelství přizveme i některé další organizace a zejména kluby Afričanů v Praze, se kterými postupně navazujeme kontakty.

V této části zprávy mi dovoluji připomenout ještě jednu dětskou literární a výtvarnou soutěž, na které se již téměř deset let podílí naše Společnost. Je to soutěž „Svět dětskýma očima“, jejímž hlavním organizátorem je cestovní klub Hanzelky a Zikmunda GLOBE v Prosiměřicích u Znojma. Tato soutěž je součástí každoročního mezinárodního setkání cestovatelů. O tomto setkání zároveň s pozváním na letošní jubilejní ročník jste se dověděli ve čtvrtém čísle Bulletinu, nechci proto o něm více hovořit. Dovoluji mi však touto cestou poděkovat organizátorům tohoto setkání – ing. Hladíkovi a Mgr. Polákovi, kteří s touto iniciativou přišli a úspěšně ji realizují od osmdesátých let.

K dalším akcím významnějšího charakteru patří seminář „Afrika v současnosti“, který proběhl v ústřední budově Akademie věd ČR 4. prosince 2001. Účastnilo se ho na 50 osob. Úvodní slovo k diskusi přednesli – prof. Luboš Kropáček (O nových pohledech na africké dějiny), dr. Vladimír Klíma (O prevenci konfliktů v Africe), Mgr. Jaroslav Siro (O důležitých konferencích ve Švýcarsku a JAR), a ing. Jan Vraný (O mezinárodních organizacích). Referáty i diskuse podtrhly aktuálnost hledání nových řešení pro zůstávající africký kontinent v řadě oborů (historie, diplomacie, politika, ekonomie aj.). Některé příspěvky počínaje referátem Mgr. Sira, budou uveřejněny v bulletiněch.

Vážení přátelé,

nyň mi dovoluji zmínit se o práci našich Sdružení. Máme-li je hodnotit, je třeba hned v úvodu říct, že všechna sdružení vyvíjela v roce 2001 velmi dobrou činnost. Trochu polevilo jen Sdružení přátel Zambie, Zimbabwe a Malawi, poněvadž zastupující předseda Mgr. Plecítý byl několik měsíců mimo ČR. Jsme přesvědčeni, že o to aktivnější budou v letošním roce. Je však na druhé straně třeba ocenit zásluhu Jiřího Plecítého na zavedení internetových stránek SPA. Jejich prostřednictvím se nám přihlásilo asi deset členů a dva se odhlásili.

● **Sdružení přátel Etiopie** se podílelo na výstavě fotografií o Etiopii, kterou připravili dr. Adámek a J. Tesík a jež byla instalována v Národním muzeu. Pro velký zájem byla tato výstava prodloužena a věříme, že ji v letošním roce uvidí další občané ČR. Oceňujeme také vydání knihy o Etiopii. Sdružení přátel Etiopie pokračovalo v pravidelných setkáních s Etiopany a napomáhalo v ustavení Klubu Etiopanů v ČR. V Náprstkově muzeu se v podzimních měsících uskutečnila beseda, na téma „Etiopie v posledních 10 letech“, kde ing. Jan Vraný přednesl velice fundované a podrobné úvodní slovo, ke kterému se rozvinula bohatá diskuse.

V závěru roku vyšlo nové číslo věstníku Etiopie, které má velmi dobrou úroveň. Oceňujeme kontakty, které udržuje Sdružení přátel Etiopie s etiopským velvyslanectvím se sídlem ve Vídni.

● **Sdružení přátel Ghany** pracovalo v roce 2001 pod vedením L. Klímové. Koncem února se v Praze konala slavnostní prezentace cestopisu „Bohům patří úlibta“ za účasti a materiální podpory úřadujícího nejvyššího diplomatického představitele Ghanské republiky pana Adjeiho, který uspořádal oslavu 44. výročí ghanské nezávislosti za účasti zástupců Společnosti přátel Afriky. Bývalý český velvyslanec v Ghane a náš předseda, dr. Klíma, popularizoval Ghanu čtyřmi úspěšnými přednáškami s promítáním videozáznamů, a to v Rožnově pod Radhoštěm, ve Valašském Meziříčí, ve Frýdku-Místku a v Brně. I toto Sdružení vydalo po delší dobu slibovaný věstník, který se zabývá problémy Ghany a našimi vztahy k této zemi.

● O aktivitě **Sdružení přátel Nigérie** jsme se zmínili v úvodní části. Zásluhou docenta Libického se prohloubila spolupráce Sdružení s gymnáziem v Horních Počernicích. Daří se mu popularizovat Afriku mezi studenty.

Spolu s profesorkami – Musilovou a Cudlovou – připravil kulturní pořady – komponované pásmo, které studenti s velkým úspěchem předvedli nejen při MDA v Horních Počernicích, ale též pro veřejnost v divadle Solidarita. Docent Libický uskutečnil v průběhu roku 2001 řadu přednášek na různých školách v Praze. Jeho práce s mládeží je velmi záslužná. Sdružení přátel Nigérie vydalo v roce 2001 další věstník Nigérie.

● **Sdružení přátel pro země východní Afriky** se zaměřilo na propagaci těchto zemí prostřednictvím přednášek a besed. Těžko říct, která byla nejuspěšnější. Zda beseda manželů Baldinských, nebo našeho přítele – cestovatele Jana Tomšička, který poutavě vyprávěl o své pouti Afrikou na kole, anebo MUDr. Čermákové, která se podělila o své dojmy a zkušenosti z práce lékařky v Africe. Všichni byli vynikající a patří jim náš dík.

● **Sdružení přátel JAR** pracovalo v r. 2001 bez předsedy, a proto jsme využili spolupráce s Česko-jihoafrickou obchodní komorou a uspořádali s její pomocí projektované besedy. Nápomocen byl též nový velvyslanec JAR.

● Pochválit je třeba **Sdružení přátel Alberta Schweitzera**. I přes vážné rodinné problémy předsedkyně MUDr. Hartlové, podařilo se jí připravit a ve spolupráci s evangelickým farářem Hlibokým uspořádat zdařilou přednášku o Albertu Schweitzerovi a v kostele sv. Michala i varhanní koncert Michaely Hradecké.

Ve zprávě je třeba ocenit práci našich poboček. Nejméně aktivní je **pobočka v Olomouci**. O její aktivitě jste se dozvěděli ve čtvrtém čísle Bulletinu, a proto ji nechci znovu opakovat. Je však třeba touto cestou ocenit nezištnou práci především vedení pobočky – ing. Hlídka a dr. Jordu a upřímně jim poděkovat. Děkujeme také vedení **pobočky v Plzni**, dr. Bartákové-Sýkorové, která navázala úzkou spolupráci s Arabským klubem v Plzni, podařilo se uspořádat několik velmi úspěšných akcí. V závěru je dořešení **pobočky v Brně**, kde na přání členů dojde ke spojení s pobočkou česko-arabskou.

Vážené přátelé, vrátím se k další činnosti předsednictva.

V průběhu roku 2001 jsme jednali s některými dalšími představiteli nevládních organizací a institucí, zabývajících se africkou tematikou. V oblasti publikační máme i nadále zájem o spolupráci s nakladatelstvím Dar ibn Rushd a Dharma Gaia. Nabídl jsem jako kolektivní člen Kontinentů možnost spolupřátelství některých akcí. Se zájmem sledujeme proces „vyprázdnění“ České společnosti orientalistické a chceme se dozvědět více o jednotlivých společnostech přátelství, které z ní vzešly. Za

velmi slibnou pokládáme spolupráci s OÚ AV ČR, kde vyšly nedávno užitečné bibliografické přehledy a další publikace. Stále užší jsou naše styky s Českým sdružením pro Spojené národy. Významné jsou naše vztahy s vysokými školami – např. UK v Praze nebo UP v Olomouci. Přínosný je sborník příspěvků z mezinárodní konference, pořádané SPA a Ústavem Blízkého východu a Afriky UK k 40. výročí afrikanistiky na FF UK. Jednali jsme rovněž s některými dalšími organizacemi, jako jsou Bohemia Corps a Národní kontaktní místo pro spolupráci s dobrovolníky OSN, kteří se aktivně uplatnili v uplynulém Mezinárodním roce dobrovolníků. Představili jsme svou činnost i p. Nicklischovi, který již dlouho vede Informační centrum OSN v Praze. Nadále nás zajímají informace – a máme jich málo – o obdobných nevládních organizacích přátelství především s Českou republikou v zahraničí.

Ocenit je třeba i naši snahu představit se členům našeho zákonodárského sboru. V parlamentu existují sekce pro různé země naší planety. Získali jsme jejich seznam a zatím jim zasíláme náš Bulletin a věříme, že i tímto způsobem vstupujeme do jejich povědomí.

Víte, že naše finanční prostředky jsou omezené, a proto vítáme spolupráci s takovými institucemi, jako jsou Náprstkovo muzeum, Moravské zemské muzeum a některá regionální muzea – Trutnov, Frýdek-Místek, Vyškov, Luhačovice, Ústí nad Labem, a to zejména při organizování výstav. Obnovili jsme spolupráci s Muzeem Emila Holuba a Kulturním domem v Holicích, kterou využijeme zejména v letošním roce při jubileích Emila Holuba.

Dobré kontakty máme se Společností česko-arabskou, kde existuje úzké personální propojení. Činnost naší Společnosti zahrnuje země na jih od Sahary, ale nás zajímá i to, co se děje na severu Afriky, o který se zajímá Společnost česko-arabská.

Podpory naší činnosti se nám dostává i od zastupitelských úřadů afrických zemí, kterých je sice v ČR málo, ale přítomnost ZÚ JAR, Ghany, Nigérie, Konga je nám velmi prospěšná. Jak bylo uvedeno, Sdružení přátel Etiopie navázalo kontakty se ZÚ Etiopie ve Vídni.

Velmi si vážíme podpory, které se nám dostává ze strany odborů MZV ČR, a to nejen te-

ritoriálního odboru, ale především odboru kulturních a krajských vztahů.

Vážení přátelé, vyslechli jste zprávu o tom, co jsme vykonali v roce 2001. Není toho málo, když si uvědomíme, že to vše bylo vykonáno dobrovolnými funkcionáři naší Společnosti. Dovolte mi, abych jim i vašim jménem, jménem valné hromady, upřímně poděkoval za nezištnou a velmi prospěšnou práci. Přáli by-

chom si, aby se však zapojilo do práce více našich členů. Poděkovat je třeba členům redakční rady Bulletinu, jehož hodnocení bychom si přáli slyšet od Vás.

Děkuji za pozornost. S tím, co chceme dělat v tomto roce, Vás seznámí místopředsedkyně ing. M. Hrušková.

Luboš Kropáček
místopředseda SPA

Úkoly Společnosti přátel Afriky v roce 2002

Vážení přátelé,

vyslechli jste zprávu o činnosti Společnosti za uplynulý rok. Dovolte mi, abych Vás informovala o tom, co chceme dělat v roce 2002. Společnost přátel Afriky vstoupila do druhého desetiletí s přáním navazovat na již dosažené výsledky a shromažďovat co nejvíce informací, které napomohou k dalšímu rozvoji styků s Afričany.

Afrikanistika na počátku milénia bilancuje a zároveň posuzuje rozsah i obsah výzkumné i popularizační činnosti. Sbíraní bibliografických údajů nám nabídlo zamyšlení o budoucích vztazích vůči jiným organizacím, institucím i jednotlivcům, věnujícím se třeba jen zčásti Africe. Zdůrazňujeme, že jsme otevření novým podnětům a že budeme rádi participovat i na společných akcích dalších organizací. Proto máme rovněž zájem o subjekty blízké našemu zaměření, jako je např. Humanitas Africa, kluby Afričanů v ČR, Kontinenty, Orientální ústav AV, Ústav Blízkého východu a Afriky FF UK a další.

Suma informací o Africe, kterou dostávají naši školáci a studenti, zdaleka nepostačuje. Evropané 21. století nepochybně prožijí intenzivnější propojení světadílů a stanou před řešením otázek, s nimiž se minulá epocha, bohužel, nevyrovnala. V rámci mezinárodních vztahů nemůžeme přehlížet reálné možnosti rozvojové a humanitární pomoci, mnohostran-

né spolupráce, včetně výměny kulturních hodnot mezi ČR a Afrikou. Nemůžeme je sice jako nevládní organizace ovlivnit, ale můžeme výsledky využít ve své činnosti. Zajímá nás, jakou pozici mají styky se zeměmi tzv. černého světadílu v současné i budoucí zahraniční politice, a proto jsme pozvali na dnešní valnou hromadu zástupce afrického odboru MZV a požádali o krátkou informaci. Přáli bychom si, aby se veřejnost dovídala stále více o africkém potenciálu a aby se pozornost českých podnikatelů více k němu obracela. Zejména mladá generace by měla být lépe připravena na setkání s africkou realitou. Zde by měla naše přednášková, popularizační, osvětová a další činnost k tomu co nejvíce napomáhat. Od hravosti zábavných kvízů pro mládež přes názorné výstavní či hudební akce s promítáním až k náročnějším seminářům s africkou tematikou se prostírá bohatá paleta prostředků a metod, jimiž lze nabízet zajímavé poznatky (dobré zkušenosti máme ze spolupráce Společnosti přátel Nigérie se studenty gymnázia v Horních Počernicích). Afričané pobývající u nás mohou sehrát velmi pozitivní úlohu, proto rádi uvítáme spolupráci s dalšími kluby. Není důvod k odporu či strachu vůči jinakosti v zemi s tak významnými kulturními tradicemi, jako je Česká republika. I když máme relativně nízký počet profesionálních afrikanis-

tů, můžeme vytvářet živnou půdu pro upevnování a rozvoj česko-afričských vztahů prostřednictvím kultivovaného amatérského úsilí. Mládež si oblíbila cestování, dovede využívat nabízených příležitostí a získává rozmanité vědomosti příjemnou a poutavou formou například v cestovatelských klubech. Přesvědčujeme se o tom každoročně na setkání cestovatelů organizovaném Klubem cestovatelů Hanzelky a Zikmunda v Prosiměřicích. Sama pestrost a barvitost přírody povzbuzuje zájem o turistiku. Imponující je i rostoucí zájem dobrovolníků o pomoc Afričanům, podporovanou humanitárními a církevními organizacemi, jak jsme se o tom přesvědčili při některých akcích v minulém roce.

Přes finanční omezení budeme nadále uplatňovat svou vynalézavost a iniciativu. Uvítáme ještě aktivnější přístup všech členů společnosti i jejich zlepšenou příspěvkovou morálku. Oceňujeme práci regionálních poboček, sdružení přátel jednotlivých afrických zemí i odborných sekcí. Vítáme pořady o umění, dějinách, kultuře, přírodě, náboženství, které připravují pro rok 2002 naše Sdružení i pobočky. Pokusím se seznámit Vás s našimi záměry na rok 2002.

Především budeme pokračovat ve vydávání společného Bulletinu a doufáme, že se nám podaří vydat 4 čísla. Od členů očekáváme více příspěvků.

V roce 2002 počítáme se dvěma stěžejními akcemi. Především to bude oslava Mezinárodního dne Afriky. Více pozornosti chceme letos věnovat shromáždění v Praze. Proto již dnes zajišťujeme sál, promýšlíme program a získáváme spolupřadatele. Pobočkám v Brně, Plzni a Olomouci ponecháme na jejich rozhodnutí, zda udělají shromáždění, besedu či seminář. V Brně bude součástí oslav MDA i probíhající výstava „Africké umění“.

Další významné akce, které připravuje Společnost, budou akce k 150. výročí narození a 100. výročí úmrtí cestovatele dr. Emila Holuba. Spojili jsme se s těmi nejpovolnějšími – s Památníkem Emila Holuba a KD v Holicích a spolu s nimi a OÚ AV připravujeme společný seminář na téma „Jak Češi objevovali svět“. Seminář začne v 10,00 hodin 22. února v KD v Holicích. Z našich členů na něm vystoupí

dr. Hulec, dr. Kandert a dr. Klíma. Počítáme též s účastí zahraničních hostů – z Rakouska, Ruska, Jižní Afriky, Slovenska a možná i Anglie. 20. února bude v Praze v Náprstkově muzeu otevřena výstava o E. Holubovi a snad se nám podaří uskutečnit i v Praze miniseminář. Do oslav zapojíme i gymnázia a školy, které nesou jméno Emila Holuba. A to v Holicích, kde připraví program gymnázium a vystoupí jeden z našich členů, a v Brně. Pokud se nám nepodaří zapojit soukromou obchodní školu Emila Holuba, uspořádáme besedu v Moravském zemském muzeu. Z naší iniciativy bude Emilu Holubovi věnováno i setkání cestovatelů v Prosiměřicích.

V letošním roce se budeme opět podílet na výstavách s africkou tematikou, a to ve spolupráci s Náprstkovým muzeem, Moravským zemským muzeem a regionálními muzei. V Brně to bude již zmíněná výstava Africké umění, v Náprstkově muzeu v Praze též již zmíněná výstava o Emilu Holubovi, dále „Afrika v pohledech 16. až 19. století“ a „Berberský šperk“, pro regionální muzea jsou připraveny dvě výstavy „Madagaskar“ a „Etiopie ve fotografiích“. V rámci výstav budou probíhat besedy a přednášky jako doprovodné akce. Pro Brno jsme původně připravili cyklus oblíbených přednášek profesora Jelínka, bohužel, pro jeho vážné onemocnění nahradíme jeho přednášky cyklem přednášek o africkém umění. Současně se budeme v Brně podílet na přípravě velké výstavy „Východní náboženství“, která je pokračováním cyklu výstav – „Světová náboženství“.

Předsednictvo vyhlásilo pro rok 2002 čtvrtý ročník soutěže – „Afrika dětskýma očima“, který se stává součástí oslav Mezinárodního dne Afriky. Zároveň jsme potvrdili spoluúčast na celostátní soutěži „Děti a svět“ vyhlášené Klubem cestovatelů Hanzelky a Zikmunda v Prosiměřicích.

A nyní mi dovoluete seznámit Vás s tím, co připravují naše Sdružení a pobočky na rok 2002.

● **Sdružení přátel Etiopie** bude pokračovat v pravidelných schůzkách s Etiopany žijícími v ČR. V tomto směru využije spolupráci s no-

vě založeným Klubem Etiopanů v ČR i při pořádání akcí.

Původně měli naplánovanou besedu s bývalým velvyslancem ČR Zdeňkem Poláčkem, který ovšem brzy odcestuje ve funkci velvyslance do Saúdské Arábie. Jistě na tuto besedu pozvou dalšího znalce Etiopie. Sdružení připraví již 11. číslo bulletinu. Doporučuje, aby k jeho vydání došlo již ve třetím čtvrtletí.

● **Sdružení přátel Ghany** uskuteční setkání k 45. výročí nezávislosti Ghany. Využije při tom spolupráce se ZÚ a novou paní velvyslankyní a s Klubem ghanských občanů v ČR. Dále připravuje 2–4 besedy nebo přednášky v různých místech ČR na téma „Ghana – země přátelská“. Počítá též s popularizací Ghany v médiích.

● **Sdružení přátel JAR** se konečně dočkalo nového předsedy. S novým vedením, za podpory ZÚ a ve spolupráci s Česko-jihoafrickou obchodní komorou uspořádá seminář o současných obchodních vztazích a dalších možnostech. Další akcí bude beseda s velvyslancem JAR o postavení jeho země v Africe a o perspektivách Africké unie. Věříme, že nám neodmítne.

● **Sdružení přátel Nigérie** chce pokračovat v tradiční spolupráci s gymnáziem v Horních Počernicích a uvede komponované pásmo z africké poezie. Původně sdružení počítalo i s organizací kulturního pořadu s Lyrrou Pragensis. Protože se však tato instituce dostala do určitých problémů a ztratila prostory na Václavském náměstí, bude hledat nového partnera pro tento pořad. Rádi bychom uskutečnili výjezd gymnázia s komponovaným pásmem do Brna a uvedli tento pořad v rámci výstavy „Umění Afriky“. Vedle těchto pořadů bude docent Libický přednášet o Nigérii na školách. Sdružení vydá další číslo věstníku Nigérie.

● **Sdružení přátel Madagaskaru** uspořádá přednášky a besedy o přírodě, o lidech Madagaskaru a o problematice soužití člověka s přírodou na tomto ostrově. Využije zejména nových poznatků, které získal předseda Sdružení při své loňské návštěvě Madagaskaru. Přednášky se budou konat též jako doprovodné akce ke dvěma výstavám v regionálních muzeích „Podivuhodný ostrov Madagaskar“.

● **Sdružení pro země východní Afriky** hodlá představit tyto země na několika přednáškách a besedách. Využije k tomu zejména dlouhodobého pobytu pana Křížana a jeho přátel, kteří strávili v Africe několik let jako ochránci zvířat proti pytlákům. Dále bude sdružení pokračovat v cyklu přednášek o afrických zvířatech a představí nám africké šelmy. Jeho snahou bude navázat užší kontakty s Afričany pocházejícími ze zemí východní Afriky. Přednášky nebo besedy hodlá uskutečnit i pro některé naše pobočky.

● **Sdružení pro Zimbabwe, Zambii a Malawi** připravuje na rok 2002 bohatý program. Ve spolupráci s ekologickou sekci uspořádá přednášku „Fauna a flóra Zambie“. Dále tři besedy na téma:

- ekonomický a politický vývoj v 90. letech v Zambii, Zimbabwe, Malawi,
- cestování po Jižní Africe,
- současná lékařská péče v Zambii, Zimbabwe a Malawi.

Pokračovat bude ve vydávání informačního bulletinu.

● **Sdružení přátel Alberta Schweitzera** uspořádá tradiční vzpomínkový večer na osobnost Alberta Schweitzera s přednáškou a varhaním koncertem.

Přijme pozvání na výroční schůzi Společnosti přátel A. Schweitzera v Drážďanech.

● Naše nejmladší **Ekologická sekce** uskuteční v roce 2002 2 až 3 informativní přednášky o projektech Institutu tropického a subtropického zemědělství ČZU – „Chov antilop ve vybraných afrických zemích za účelem jejich hospodářského využití“.

Chce též v našem Bulletinu publikovat články o výsledcích jednotlivých etap projektu. V tomto týmu je převážná většina našich členů.

A nyní informace o tom, co hodlají dělat naše pobočky?

● **Pobočka SPA v Olomouci** bude pokračovat v pravidelných měsíčních schůzkách členů a uspořádá i pro veřejnost 3 přednášky:

- „Africká kultura a umění“,
- „Africká flóra a fauna“ (při setkání sponzorů v ZOO na Sv. Kopečku),
- k Mezinárodnímu dni Afriky (téma bude zvoleno dodatečně).

Dále bude pokračovat ve vydávání Bulletinu.

● **Pobočka v Brně** spolu se Společností česko-arabskou se bude podílet na výstavě „Umění Afriky“ a doprovodných akcích. Pokud se nepodaří získat soukromou školu, která nese název Emila Holuba, k uspořádání večera o Emilu Holubovi, jsme dohodnuti s MZM, že uspořádáme společnou akci. V březnu se uskuteční společná schůzka s členy Společnosti česko-arabské, z nichž většina má zájem o země severní Afriky, a bude dohodnuta vzájemná spolupráce.

● **Pobočka SPA v Plzni** uskuteční v tomto roce 2 až 3 informativní besedy:

- „O sociálním postavení ženy v Africe“,
- „Africká zvířata na našich expedicích a v našich ZOO“,
- třetí beseda bude na téma „Představujeme dětem africké pohádky (JAR)“.

Pobočka se bude opět podílet na vydání kalendáře s africkou tematikou a na pořadu v TV – Africké pohádky. Při realizaci těchto akcí bude úzce spolupracovat s pobočkou Společnosti česko-arabské a se Sdružením arabských občanů na Plzeňsku.

Vážení přátelé, jak vidíte, není toho málo, co hodláme uskutečnit v tomto roce. Na organizaci, která pracuje bez aparátu jen s dobrovolnými členy, je toho opravdu dost. Předpokládám, že udělíte souhlas našim záměrům a budete se také více zúčastňovat našich pořadů. Jak bylo konstatováno i na včerejší valné hromadě naší sesterské Společnosti česko-arabské, realizace našich záměrů bude záviset na výši příspěvku, o který jsme požádali Ministerstvo zahraničních věcí. Dalo by se dělat ještě více, kdyby všichni členové plnili svoji základní povinnost a platili řádné členské příspěvky. Přesto si však myslím, že se nám podaří záměry splnit a že Vám budeme moci podat na příští valné hromadě v roce 2003 pozitivní zprávu.

Děkuji Vám za pozornost a vyzývám Vás k aktivní podpoře při plnění projektů v roce 2002 a žádám ty předsedy Sdružení, kteří dosud nepředali návrhy projektů na rok 2003, aby tak učinili nejdéle do konce měsíce ledna.

Marie Hrušková

1. místopředsedkyně SPA

Usnesení Valné hromady Společnosti přátel Afriky ze dne 23. ledna 2002

Valná hromada Společnosti přátel Afriky

- A. Schvaluje
1. Zprávu o činnosti Společnosti za rok 2001.
 2. Projekty Společnosti, Sdružení a poboček na rok 2002.
 3. Zprávu o hospodaření a revizní zprávu.
 4. Udělení čestného členství prof. MUDr. Ondřeji Bálintovi, DrSc. z Bratislavy.
- B. Ukládá předsednictvu a předsedům Sdružení
1. Rozpracovat záměry činností do konkrétních termínů, zajistit jejich realizaci a sledovat jejich plnění.
 2. Sledovat maximální efektivnost a úspornost jednotlivých akcí a usilovat

o jejich maximální možné mediální využití.

3. Vyhodnotit diskusi a k podnětným návrhům připravit konkrétní opatření.
4. Udržovat kontakty se zastupitelskými úřady afrických zemí v Praze a spolupracovat s nimi při zajišťování jednotlivých akcí.
5. Spolupracovat s africkými krajskými a studentskými organizacemi a kluby v ČR při konkrétních kulturních a propagačních akcích.
6. Prohlubovat kontakty s ostatními nevládními organizacemi a institucemi, které mají shodné cíle s naší organizací při rozšiřování povědomí české veřejnosti o jiných kulturách a civilizacích.

7. Pokračovat ve vydávání čtvrtletního Bulletinu společně se Společností česko-arabskou.
- C. Valná hromada SPA děkuje
1. Africkému odboru MZV a odboru kulturních a krajských vztahů za účinnou pomoc.
 2. Ministerstvu zahraničních věcí za materiální a morální podporu činnosti SPA.
 3. Vedoucím a ostatním pracovníkům zastupitelských úřadů afrických států v Praze za jejich podporu činnosti SPA a za účast na akcích pořádaných Společností.
4. Redakční radě a dopisovatelům Bulletinu za jejich práci.
 5. Zvláště děkuje a oceňuje práci pobočky v Olomouci, která svou činností přispívá k prohlubování znalostí našich občanů o Africe a získává přátele tohoto kontinentu.
 6. Děkuje ostatním pobočkám a členům, kteří se podíli a účastní akcí Společnosti
- D. Valná hromada SPA potvrzuje do funkce předsedy Sdružení přátel Jihoafrické republiky Mgr. Tomáše Strnada a přeje mu hodně úspěchů v této funkci.

Informace o činnosti Sdružení přátel Kuvajtu

Před necelými dvěma roky začalo Sdružení rozvíjet svou činnost, nejprve oboustranným „otukáváním“ a hledáním cesty a způsobu, jak začít aktivní činnost.

Teprve po skutečně státní návštěvě vedené panem prezidentem v Kuvajtu nastal posun v naší práci. Zaměřili jsme se na přípravu výstavy, která měla našemu lidu přiblížit Kuvajt, jeho tradici, kulturu a historii. V I. polovině roku 2001 se uskutečnila první společná akce pana kuvajtského velvyslance s naším Sdružením, která byla zaměřena mimo Prahu. Pan velvyslanec navštívil Vysočinu, prohlédl si sklárny Bohemia ve Světlé nad Sázavou, pivovar Rebel v Havlíčkově Brodě, vernisáž obrazů na téma „Život Romů v naší společnosti“, besedovat s představiteli města Havlíčkův Brod a s Klubem seniorů v městské čtvrti Perknov.

Pan velvyslanec byl mile překvapen uspořádáním programu, prohlídkami i oběma besedami.

Bohužel k dalším akcím i přes naši snahu nedošlo, neboť po prázdninách loňského roku ukončil pan velvyslanec svoji působnost v České republice.

Nový pan velvyslanec nejprve delší dobu čekal na ceremoniál předání pověřovacích

listin a po tomto svém oficiálním nástupu odejel do Kuvajtu na dovolenou. Jeho návrat se očekává v polovině února t.r. Sdružení přátel Kuvajtu ihned po jeho návratu předpokládá v pokračování společného úsilí o zajištění vhodných prostor pro kuvajtskou výstavu a připravujeme další akce, které by jednak měly prohloubit vzájemnou spolupráci, jednak pokračovat v propagaci poznávání života a kultury kuvajtského lidu.

Kromě několika menších akcí bychom chtěli prezentovat část kuvajtské výstavy také mimo Prahu, kde se tyto akce málokdy konají, zatímco v hlavním městě je jich přehršel.

Připravujeme besedu pana velvyslance se studenty gymnázia v Praze a Obchodní akademie v Havlíčkově Brodě, jakož i řadu návštěv podniků, o jejichž poznání měl předcházející pan velvyslanec zájem. Jedná se o návštěvu výrobních závodů, které dříve i nyní spolupracují s partnery v Kuvajtu nebo i jiných arabských zemích.

Považovali bychom za vhodné šíře propagovat kuvajtskou kulturu, jejich spisovatele a básníky a pomocí našich médií, zejména regionálních, seznamovat naše občany s životem, útrapami i následky, které pro kuvajtský lid vznikly po válce v Golfu.

To považujeme za prioritní, zejména nyní po událostech v USA 11. září 2001. Myslím, že se nám již podařilo překonat počáteční hledání společného jazyka a že další spolupráce již bude plodnější a pomůže nám rozšířit vzájemné styky, abychom mohli uskutečnit vše, co si pro příští období připravujeme. Že o bližší seznámení s kulturou a životem v těchto exotických zemích mají velký zájem i mimo-

pražští občané, ukazuje naše první zkušenost z návštěvy Vysočiny a zájem zejména studentů o další styk. Předpokládáme, že na naší příští valné hromadě vás budeme moci informovat o daleko bohatší činnosti našeho Sdružení přátel Kuvajtu a o plodné spolupráci s velvyslanectvím Kuvajtu nejen na dosavadní úrovni.

Václav Čapek

STÁTNÍ SVÁTKY A VÝZNAMNÁ VÝROČÍ

Blahopřejeme spřáteleným zemím

**Společnost česko-arabská
a Společnost přátel Afriky
blahopřejí ke státním svátkům
a významným dnům.**

- **Státu Kuvajt**, který si dne 25. 2. připomíná nástup Abdalláha al-Sabáha na kuvajtský trůn (1950).
- **Marockému království**, které 3. 3. vzpomene nástup krále Hassana II. na trůn v roce 1960, otce současného marockého krále Muhammada IV. panujícího od 24. 7. 1999.
- **Ghaně**, jež 6. 3. slaví Den získání nezávislosti, kterou nabyla jako první britská kolonie v Africe v roce 1956.
- **Syrské arabské republice**, která si připomíná každoročně dne 8. 3. výročí nástupu vládnoucí strany Baas k moci (1963) a krátce na to 17. 4. slaví Den nezávislosti (1946).
- **Libérii**, jež každoročně oslavuje 12. 3. jako Den vyhlášení republiky, k němuž došlo již v roce 1847.

Zhodnocení zahraniční politiky ČR vůči subsaharské Africe v roce 2001

V roce 2001 se česká zahraniční služba ve vztahu k subsaharské Africe soustředila na další posilování vztahů zejména se dvěma našimi nejvýznamnějšími partnery: Jihoafrickou republikou a Nigérií. Ministr Kavan navštívil loni JAR hned dvakrát: v únoru vykonal oficiální návštěvu této země a na přelomu srpna a září vedl českou delegaci na Konferenci OSN proti rasismu, která se konala v Durbanu. Bohužel ze zdravotních důvodů se neuskutečnila návštěva prezidenta ČR v JAR a tak se nyní spíše zaměřujeme na možnost, že by jihoafrický prezident Mbeki zavítal do Prahy.

Pokud jde o Nigérii, doufali jsme v příjezd prezidenta Obasanja do ČR, jenž byl plánován na listopad 2001. Nedlouho před plánovaným termínem byla však návštěva na žádost nigerijské strany odložena. MZV ČR dokončilo v roce 2001 stěhování našeho velvyslanectví z Lagosu do hlavního města Abuji, přičemž v Lagosu nadále působí obchodně ekonomický úsek velvyslanectví.

Jsme rádi, že nyní, rok po nástupu Josepha Kabily do čela Konžské demokratické republiky, můžeme konstatovat, že se podařilo odblokovat mírový proces v této zemi, došlo ke stažení některých zahraničních vojsk z území KDR a ačkoli bude ještě třeba vyřešit velké množství složitých problémů, je situace o poznání optimističtější než loni touto dobou.

V loňském roce úspěšně pokračovalo i rozvíjení několik let zmrazených vztahů s Angolou. V březnu Angolu navštívila delegace podnikatelů, vedená náměstkem ministra zahraničních věcí, a v průběhu roku 2001 bylo definitivně rozhodnuto o opětovném zahájení činnosti našeho velvyslanectví v Luandě, které by mělo být otevřeno v 1. polovině letošního roku. Letos se ČR také oficiálně zúčastní Luandského mezinárodního veletrhu a uvažuje

se o některých společných rozvojových projektech.

Náměstek ministra H. Kmoníček navštívil kromě Angoly také Etiopii a Botswanu, další náměstek P. Vošalík pak Namibii. V listopadu 2001 se uskutečnila oficiální návštěva ministra zahraničních věcí Mauricia v ČR.

Po změnách vládnoucích garnitur očekáváme postupné ožívování vzájemných vztahů s dalšími našimi partnery v Africe, jako jsou např. Ghana, Pobřeží slonoviny či Senegal. Ministři zahraničních věcí všech těchto tří zemí obdrželi pozvání k návštěvě ČR a již příští měsíc by se měla realizovat návštěva senegalského ministra.

Naopak, znepokojuje nás dosavadní vývoj v některých zemích či oblastech, zejména pak v Zimbabwe, kde s blížícími se prezidentskými volbami vzrůstá nervozita a obavy z před i povolebního násilí a následného vývoje.

ČR se nadále účastní mírových misí v Africe, v současné době máme vojenský pozorovatele ve třech misích v subsaharské části kontinentu – v Sieře Leone, v KDR a na hranicích mezi Etiopií a Eritreou. ČR se připojila ke skupině zemí, které se organizačně a finančně podílejí na zřizování soudního tribunálu pro vyšetřování zločinů spáchaných v Sieře Leone.

ČR pokračuje v realizaci některých projektů rozvojové pomoci, např. v Senegal (záchrany antilopy Derbyho a její využití), v Zambii, kde se dokončuje výstavba školní lékařské ordinace, či v Namibii, kde naši geologové objevili významné ložisko kvalitního písku vhodného pro sklářské účely; snažíme se na tento projekt navázat dalším, který by výsledky tohoto průzkumu využil. Do rozvojové pomoci patří i tradiční přidělování stipendií ke studiu na vysokých školách. Pro školní

rok 2001/2002 bylo zemím subsaharské Afriky přiděleno 40 stipendií, z toho 33 pro magisterské studium a 7 pro studium doktorandské. V této souvislosti bych rád uvedl, že pro letošní rok je objem finančních prostředků, které vláda ČR hodlá poskytnout na rozvojovou pomoc, snižen na pouhých 200 mil. Kč (zatímco v roce 2001 to bylo 350 mil. Kč). Dobrou zprávou naproti tomu je to, že celkový počet vládních stipendií bude od příštího školního roku zvýšen z 200 na 250 a subsaharská Afrika by tak měla dostat přiděleno asi o 10 stipendií více než v minulých letech.

Dle dnešní informace MPaO budou statistiky obchodní výměny za celý rok 2001 k dispozici až za dva dny, takže ještě nemůžeme

bilancovat, ale určité porovnání přece jen lze učinit. Za leden–listopad 2001 činil export ČR do subsaharské Afriky 55,7 mil. USD (za srovnatelné období r. 2000 jen 46,7, za celý rok 2000 pak 54,2), takže se podařilo vyvézt více než v předešlém roce. Zároveň se o něco zvýšily i dovozy. Jejich výše za leden–listopad 2001 činila 80,2 mil. USD (za totéž období o rok dříve 71, za celý rok 2000 79,5). Z hlediska celkového objemu zahraničního obchodu ČR však obchod se subsaharskou Afrikou činí prakticky zanedbatelnou položku.

Ing. Kopřiva
zástupce ředitele afr. odboru MZV ČR

Afrika: hlad a podvýživa

Statistiky OSN přinášejí stále více a největších údajů o rozvírajících se nůžkách mezi růstem bohatství bohatých a chudoby chudých. Rozdíl v příjmech pětiny obyvatel žijících v nejbohatších zemích a pětiny obyvatel žijících v nejhudších zemích se neustále zvětšují. Jestliže v posledním roce před první světovou válkou, v roce 1913, činil tento poměr v příjmech 11 : 1, pak po druhé světové válce, po odstranění jejích nejničivějších důsledků a obnově ekonomik ve válkou rozrušených zemích, v roce 1960 to bylo již 30 : 1, v roce 1990 60 : 1 a v roce 1997 74 : 1.

Na počátku sedmdesátých let zřídila OSN kategorii nejméně vyspělých zemí. Do této kategorie OSN zahrnuje ty země, které o to požádají, pokud jejich situace odpovídá těmto kritériím: 1. nízký hrubý domácí produkt na jednoho obyvatele – v průměru nedosahuje 900 USD, což činí na osobu a den méně než dva a půl dolaru, 2. v těchto zemích existuje nízká míra rozvoje lidského potenciálu (kombinace zdravotních, nutričních a vzdělanostních ukazatelů), 3. ekonomická zranitelnost (kombinace ukazatelů o nestabilitě, nedostatečná diverzifikace a znevýhodnění na základě malého rozsahu ekonomiky). Na počátku tuto skupinu tvořilo 25 států, do konce

století se jejich počet téměř zdvojnásobil, nyní dosahuje počtu 49. V těchto zemích žije v současnosti přibližně 630 milionů obyvatel, to znamená v průměru každý desátý obyvatel planety.

Ze zmíněných 49 států je 34 afrických. Je to absolutní většina nejméně vyspělých zemí světa a současně absolutní většina afrických států, kterých čítá celý kontinent 53. V těchto afrických nejméně vyspělých zemích žilo na konci minulého století (1997) přes 350 milionů lidí, což je přibližně každý druhý Afričan.

Soustředme se nyní na jeden aspekt materiálního zabezpečení afrického obyvatelstva – na průměrnou dostupnost kalorií na osobu a den. Publikace Organizace pro výživu a zemědělství OSN (FAO) vydala v roce 2000 publikaci, v níž mimo jiné uvádí průměrnou dostupnost kalorií na osobu a den ve 45 afrických státech. (Ve statistice chybí Jihoafrická republika a dále 7 afrických ministátů, jejichž souhrnný počet činil v té době méně než 3,5 milionu obyvatel.) V této publikaci FAO také uvádí, že spotřeba kalorií se určuje podle hmotnosti člověka a jeho aktivity. Muž 171 cm vysoký o váze 54 kg potřebuje denně 2 335–3 164 kalorií podle druhu jeho činnosti (lehká, středně namáhavá a namáhavá práce), při stej-

né výšce o hmotnosti 73 kg se potřeba kalorií na osobu a den zvyšuje na 2 786–3 775, u žen 159 cm vysokých o hmotnosti 47 kg se potřeba kalorií na osobu a den pohybuje podle druhu práce od 1 846–2 154 a u žen též výšky o hmotnosti 63 kg od 2 223 do 2 594 kalorií na osobu a den. Tato čísla snad slouží jen pro ilustraci a sotva z nich lze vyvodit nějaký realistický průměr, protože africké obyvatelstvo nelze vtěsnat do těchto dvou hmotností a jedné velikosti. Domnívám se, že značné množství afrických mužů a snad i žen přesahuje svou výškou (a pravděpodobně i hmotností, a tudíž i potřebou kalorií) dané schéma.

Nicméně v Africe ve druhé polovině 90. let ve 13 státech (Somálsko, Burundi, Eritrea, Konžská demokratická republika, Etiopie, Mosambik, Libérie, Středoafrická republika, Angola, Niger, Zambie, Keňa, Tanzanie) měli obyvatelé v průměru k dispozici jen od 1 550 do 2 000 kalorií na osobu a den, což je kritická situace. V těchto zemích žilo téměř čtvrt miliardy lidí a není divu, že v průměru každý druhý je statisticky podchycený jako podvyživený. V dalších 19 afrických zemích (Madagaskar, Rwanda, Sierra Leone, Čad, Namibie, Uganda, Zimbabwe, Mali, Burkina Faso, Republika Kongo, Malawi, Kamerun, Botswana, Lesotho, Senegal, Guinea, Súdán, Togo, Svazijsko) měli obyvatelé v průměru na osobu a den k dispozici od 2 010 do 2 500 kalorií. V těchto státech žilo v té době 165,5 milionu obyvatel, z nichž bylo 49,6 milionu podvyživených, což je každý třetí, čtvrtý.

Statistiky FAO neberou v úvahu sociální diferenciaci v různých zemích. Přihlédneme-li

k ní, dojdeme k závěru, že v každé zemi žije méně či více početná vrstva privilegovaných, jejíž příslušníci z uvedeného průměru čerpají větší počet, někdy až dvojnásobek kalorií na osobu a den; naprostá většina neprivilegovaných má tudíž potom k dispozici menší počet kalorií, než uvádí průměr FAO.

Proto i v posledních 13 podchycených afrických zemích, které FAO zabírá a v nichž mají obyvatelé v průměru k dispozici více než 2 510 kalorií na osobu a den, se nachází dalších téměř 20 milionů podvyživených.

Ve druhé polovině 90. let žilo podle údajů OSN v Africe přes 700 milionů obyvatel, z čehož přibližně 200 milionů jich trpělo hladem a jsou registrováni jako podvyživení. Je známo, že vedle počtu kalorií připadajících na osobu a den důležitou roli hraje také skladba výživy, zejména podíl bílkovin ve stravě. Jestliže však počet disponibilních kalorií na osobu a den v průmyslově vyspělých zemích v průměru vysoko převyšuje skutečnost, v Africe a v některých případech dosahuje až dvojnásobku, pak disponibilní počet gramů proteinů v průmyslově vyspělých zemích dosahuje v průměru přibližně trojnásobek.

Propojme nyní tyto statistické údaje FAO s letošními statistickými údaji Světové banky, které se vztahují k samému závěru minulého století. Mám na mysli především přístup obyvatelstva k nezávadné pitné vodě. V 10 afrických zemích se 100 miliony obyvatel má přístup k nezávadné pitné vodě 61–75 procent. Pouze ve 12 afrických zemích s přibližně 200 miliony obyvateli jen méně než čtvrtina z nich

Země	Počet disponibilních kalorií na osobu a den	% obyvatel, kteří mají přístup k nezávadné pitné vodě	Naděje novorozenců na dožití
Sierra Leone	2 050	28	37
Zambie	1 960	64	38
Malawi	2 170	57	39
Rwanda	2 140	41	40
Zimbabwe	2 140	85	41
Etiopie	1 840	24	42
Uganda	2 140	50	42
Mosambik	1 860	60	43

nemá přístup k pitné vodě. Přestože se v poslední dekádě 20. století leccos zlepšilo, pokud jde o šíření pitné vody, zůstávají v Africe téměř dvě pětiny lidí bez přístupu k nezávadné pitné vodě a čerpají vodu z jezer, řek, rybníků, ba dokonce z kaluží.

Za těchto okolností není překvapující, že ve všech 13 afrických zemích, v nichž disponibilita v kaloriích na osobu a den dosahuje maximálně 2 000 kalorií na osobu a den, mají novorozenci naději dožít se maximálně pouze 38 až 50 let, zatímco v průmyslově vyspělých zemích Evropy, Ameriky a Japonska mají novorozenci naději dožít se o více než polovinu nebo i násobek delšího věku. Uvedme nyní několik názorných příkladů (viz tabulku na s. 21).

V tomto krátkém pojednání není prostor na další sociální problematiku afrických zemí. Nicméně ještě alespoň jeden údaj. OSN v jiné souvislosti poukazuje na to, že koncem 20. století umírá ve světě 1,5 až dvakrát tolik lidí jako v průběhu druhé světové války, komentář OSN cudně uvádí, že „z příčin chudoby“.

Neměla by tato fakta čerpaná výhradně ze statistik nejrepresentativnější mezinárodní a mezivládní organizace lépe zorientovat ochránce lidských práv, bereme-li v úvahu, že právo na život je oním klíčovým lidským právem?

Ota Lev
Společnost přátel Afriky

Léopold Sédar Senghor básník a politik černé Afriky

Ve svátečním čase loňských Vánoc poněkud zapadla smutná zpráva přicházející z Francie a oznamující, že v normandijském Versouze zemřel 20. prosince 2001 v požeňnaném věku 95 let světoznámý africký básník a politik Léopold Sédar Senghor (1906–2001), dlouholetý prezident Republiky Senegalu (1960–1981), který v historickém „Roce Afriky“ 1960 patřil mezi čelné představitele černého kontinentu, osvobozujícího se z pout kolonialismu.

Léopold Sédar Senghor se narodil roku 1906 v západosenegalském městečku Joal v rodině zámožného zemědělce. Základní vzdělání získal v Dakaru, tehdejším administrativním centru nejen Senegalu, ale celé Francouzské Západní Afriky (Afrique Occidentale Française – AOF). V roce 1933 vystudoval filologickou fakultu pařížské Sorbonny a poté v letech 1935–1939 vyučoval jako učitel gramatiky na školách ve Francii.

V těchto letech se připojil ke skupině intelektuálů pocházejících z Afriky a z Karibské oblasti a usilujících o zachování africké černošské kultury. Senghor se stal jedním z předních představitelů hnutí négritude (černošství), které prvopočátečně vyjadřovalo re-

akci negroafrických národů na koloniální útlak a rasovou diskriminaci, jakož i snahu těchto národů obrodit jejich přezíranou kulturu a lidskou důstojnost černé rasy. Négritude tedy představovalo současně svérázný protest proti evropocentrickým teoriím hlásajícím evropskou prioritu ve vytváření duchovních hodnot. Podle Senghora „hrdost na svou rasu je první podmínkou négritude“. Négritude objektivně vyjadřovalo protest proti koloniálnímu systému.

V době druhé světové války L. S. Senghor sloužil ve francouzské armádě a v letech 1940–1942 byl v německém zajetí. Po propuštění ze zajetí v roce 1942 se vrátil do Francie a účastnil se francouzského hnutí odporu proti německým okupantům.

Hned po válce se zapojil aktivně do politického života. V letech 1945–1946 byl zvolen poslancem francouzského Ústavodárného národního shromáždění a poté v letech 1946, 1951 a 1956 poslancem Národního shromáždění Francouzské republiky za Senegal, a to až do roku 1958.

V roce 1955 se stal státním tajemníkem v předsednictvu vlády za premiéra Edgara

Faurea a poté v roce 1959 ministrem-poradcem generála Charlese De Gaulle.

Senghor vykonával rovněž řadu politických stranických funkcí. Třeba připomenout, že v roce 1936 (tj. tři roky poté, co získal úplné francouzské občanství) se stal členem francouzské socialistické strany SFIO, v níž zůstal až do roku 1948, kdy se začal politicky orientovat směrem k rodícímu se africkému nacionalismu.

Od roku 1948 byl politickým ředitelem vedoucí senegalské strany – Senegalského demokratického bloku a po jeho přeměně v roce 1958 na Senegalský pokrokový svat (později v roce 1976 přejmenovaný na Senegalskou socialistickou stranu) se stal generálním tajemníkem strany.

V historickém roce gaullistického referenda 1958 Senghor vystoupil proti okamžitému poskytnutí úplné nezávislosti Senegalu, a tudíž za zachování Senegalu v rámci Francouzského společenství (Communauté Française). Při této příležitosti je nutno alespoň stručně se vrátit do roku 1946, kdy Senghor původně podepsal zářijový Manifest Afrického demokratického sdružení (Rassemblement Démocratique Africain – RDA), ale poté bojkotoval s dalšími dvěma socialistickými signatáři ustavující sjezd RDA v říjnu 1946 v Bamaku, administrativním centru tehdejšího francouzského Súdánu (nyní Republika Mali), při své orientaci na Francouzskou socialistickou stranu. Svoji úlohu však zde patrně sehrálo i tradiční konkurenční soupeření v rámci AOF mezi Senegalem a Pobřežím slonoviny, jehož představitelem byl předseda RDA Félix Houphouët-Boigny, kteréhož strana udržovala až do roku 1950 politické spojenectví s Francouzskou komunistickou stranou ve francouzském parlamentu. Jak známo, tak v gaullistickém referendu 28. září 1958 se pouze Francouzská Guinea postavila za okamžitou a úplnou nezávislost země na Francii, přičemž rozhodující politickou silou byla levicově antikolonialisticky orientovaná Guinejská demokratická strana (Parti Démocratique de Guinée – RDA, PDG-RDA) v čele s Ahmedem Sékou Tourém.

L. S. Senghor se v roce 1959 stal předsedou národního shromáždění Federace Mali, která

vznikla v téže roce spojením Senegalu a francouzského Súdánu (dnešní Republika Mali), jehož čelným představitelem byl Modibo Keita (1915–1977), předák strany Súdánský svaz – RDA (Union Soudanaise – RDA, US-RDA), zastávající funkce předsedy vlády Federace Mali a ministerského předsedy Súdánské republiky. Avšak vinou senegalské strany došlo k rozpadu Federace Mali v srpnu 1960 – Republika Senegal se pod Senghorovým vedením dala kapitalistickou cestou a Republika Mali socialistickou cestou rozvoje.

Senegalským prezidentem se L. S. Senghor stal 5. září 1960. V prosinci 1962 obsadil rovněž post ministerského předsedy po sesazení Mamadou Dia (nar. 1910). V této funkci Senghor působil až do roku 1970.

Senghor byl významnou postavou sociálně demokratického hnutí. Z jeho iniciativy vstoupil Senegalský pokrokový svaz v roce 1976 do Socialistické internacionály, jejímž místopředsedou byl od roku 1976. L. S. Senghor byl rovněž jedním z iniciátorů založení Africké socialistické internacionály a jejím předsedou (1981).

Senghor za sebou zanechal literární dílo, převážně poetického charakteru. Ve třicátých letech vydával v Paříži list „L'étudiant noir“ (Černý student), v němž byly položeny filozoficko-estetické základy négritude. V první sbírce veršů „Chants d'ombre“ (Písň v soumraku) z roku 1945 oslavuje Senghor Afriku s jejími tradicemi a zvyky. Lyricko-publicistický cyklus „Hosties noires“ (Černé oběti) z roku 1948 je odrazem Senghorovy účasti ve francouzském hnutí odporu. Z rozsáhlého Senghorova literárního díla zmiňme alespoň jeho „Nocturnes“ (Nokturna) z roku 1961, napsaná pro recitaci za doprovodu národních hudebních nástrojů. V roce 1948 Senghor vydal „Anthologie de la nouvelle poésie nègre et malgache de la langue française“ (Antologie frankofonní nové černošské a malgašské poezie).

V roce 1962 byla v Paříži vydána Senghorova politická kniha „Nation et voie Africaine du socialisme“ prezentující jeho názory o tzv. africkém socialismu, jsoucí určitou reformistickou modifikací původního učení négritude, jež je neoddelitelně spjata s postavou Léopolda Sédara Senghora.

Zakladatel négritude a rozhodný obhájce frankofonie a milovník francouzské kultury Léopold Sédar Senghor ve svém posledním poselství vyjádřil závažné, kritické stanovisko vůči tzv. kulturnímu mondialismu (francouzský název pro amerikanizující globalizaci) těmito slovy:

„Každý se musí zakořenit v hodnotách své rasy, svého kontinentu, svého národa pro BYTÍ, potom se otevřít jiným kontinentům, ji-

ným rasám, jiným národům, aby se rozvíjel a vzkvétal.“

V rodném Senegalů byl vyhlášen k uctění památky prvního senegalského prezidenta republiky čtrnáctidenní smutek. Léopold Sédar Senghor byl pohřben 29. prosince 2001 na dakarském hřbitově Bel-Air.

Josef Poláček
člen předsednictva SPA

S. Huntington a „africká civilizace“

Huntingtonovo pojetí současného post-bipolárního světa jako multipolárního systému 7–9 civilizací či kulturních okruhů patří již od zveřejnění první verze tohoto hypotetického modelu v létě 1993 k nejdiskutovanějším tématům na poli obecné problematiky mezinárodních vztahů. Většina hlasů, které zazněly v této rozsáhlé nadnárodní diskusi, upozorňovala jednak na slabiny, jednak na potenciální nebezpečnost předkládaného výkladu světa. Jeho hrozivou stránku představuje totiž možnost, že někteří – a možná dosti početní – radikálové přijmou Huntingtonův model možného „střetu civilizací“ za scénář, v jehož intencích budou sami jednat. Ke kritikům Huntingtonova modelu se připojil také autor těchto řádků v obou svých monografiích o současném stavu a vyhlídkách muslimských společností (Islámský fundamentalismus, 1996, a Blízký východ na přelomu tisíciletí, 1999). Sluší se připomenout, že Huntington před možností střetu poctivě varuje a klade důraz na lepší mezikulturní poznávání a na jednání, které by nežádoucím střetům zabránilo. V běžné publicistice, včetně české, se však představuje „střetu civilizací“ zabydlena jako adekvátní předpověď budoucího dění a zvláště všechny konfliktní situace, v nichž na jedné ze stran stáří či stojí muslimové, byly nejednou líčeny s rádozy nadřazeným učeným nadhledem jako příznaky osudového vývoje k předpovídanému mezicivilizačnímu střetu.

Po zločinných teroristických útocích na americké, promyšleně vybrané cíle v New

Yorku a ve Washingtonu z loňského 11. září se téma „střetu civilizací“ nesčíslněkrát objevilo v západních i dalších světových médiích nej-různějšího ražení jako důležitý pojmový klíč k výkladu strachu a napětí, vyvolaných bezprecedentním zločinem, i ke stimulaci odhodlání k odvetnému úderu. Český překlad Huntingtonovy velké monografie z roku 1996, vysvětlující pojetí světa 7–9 civilizací se zřetelem k diskusím vyvolaným prvním časopiseckým článkem, vyšel u nás loni na podzim jako titul již dlouho očekávaný a za dané situace mimořádně aktuální (Střet civilizací. Boj kultur a přeměna světového řádu. Rybka Publishers, Praha 2001). Diskuse o islámu – nebo častěji o jeho politické tváři či frakci, islamismu – v českém prostředí proběhly a probíhají leckdy v dosti vyostřených podobách.

Po nemalém počtu moudrých i méně moudrých článků a mediálních vystoupení řady diskutujících objevují se dnes u nás i první celistvé monografie věnované této důležitém tématice. První knížka vyšla letos v lednu a zaslouží si opravdu vřelé přivítání. Autorem je brněnský politolog Pavel Barša, titul zní Západ a islamismus. Střet civilizací, nebo dialog kultur? (CDK, Brno 2001). Na základě podrobné analýzy západního politického myšlení tváří v tvář dalším světovým kulturám a také radikálních proudů, působících dnes v muslimských společnostech, Barša formuluje od-pověď na naléhavou aktuální otázku, jak má být chápána a uskutečněna spravedlivá od-veta za zločiny z loňského září. Šlo o zločin hrstky

teroristů, nebo o vyhlášení mezicivilizační války? Jde o politický střet s nábožensko-civilizačním protivníkem, nebo o konfrontaci s patologickým výhonkem nezvládnutých důsledků kolonizace a následně dekolonizace? Z přesvědčivých odpovědí na tyto otázky pak vyvozuje závěr, že náležitou odpovědí na teror může být jediné policejné soudní trestná výprava proti nepochybným viníkům, nikoli však vyhlášení války civilizaci, k níž se viníci hlásí a jejichž symbolů zneužívají. Barša ukazuje také na zdravé principy žádoucího dialogu, přemýšlení a věcných kroků, které by mohly a měly otevřít cestu k budování univerzální, kulturně pluralitní civilizace. Je-li to ještě třeba, rád opětovně potvrzuji, že s myšlenkami a postoji, jaké vyjadřuje Barša, plně sympatizuji.

K tématu hrozícího střetu mezi západní a islámskou civilizací vyjdou u nás letos na jaře ještě další knižní publikace. Soubor studií několika odborníků připravuje Evropský literární klub. Já sám také připravuji knížku, která by měla hlouběji osvětlit kořeny islamofobních stereotypů a informovat o diskusích v dnešních muslimských zemích. V tomto článku se proto zaměřím na jiný aspekt Huntingtonova myšlení o „civilizacích“, který nezbuzuje tolik emocí jako islámské téma a snese kratší pojednání na malém prostoru. Jde o „africkou civilizaci“.

Huntington řadí subsaharskou Afriku do svého modelu multipolárního světa jako možný, byť zatím ne zcela jednoznačně ustavený 8. nebo 9. civilizační okruh. Odvolává se na stanoviska většiny dřívějších analytiků světových civilizací, kteří – s výjimkou F. Braudela – zvláštní africkou civilizací nerozlišovali. Sever kontinentu patří k islámskému okruhu.

Etiopie byla vždy zvláštním okruhem sama o sobě. Při výkladu o koloniální expanzi Západu na konci 19. století Huntington řadí Etiopii po bok Ruska a Japonska jako jedno ze tří císařství, která tehdy Západu odolala. Jinde na jih od Sahary západní nadvláda a kolonisté rozeseli početné fragmentární prvky západní kultury. Zvláště silný byl tento vliv v Jižní Af-

rice. Do většiny subsaharských zemí bylo také přeneseno křesťanství. „Všude po celé Africe,“ píše harvardský politolog, „se silně uplatňují kmenové identity, avšak Afričané stále větší měrou rozvíjejí také vědomí identity africké a lze si představit, že se subsaharská Afrika možná skloubí pevněji jako zřetelná osobitá civilizace, přičemž státem, tvořícím její jádro, bude možná Jižní Afrika.“

Na jiných místech své knihy Huntington upozorňuje, že Afričané se podobně jako muslimové snaží usazovat v západních zemích. Soudí také, že dnešní obavy západních, zvláště evropských společností ze silícího přistěhovalectví z muslimských zemí by se měly někdy kolem roku 2025 oslabovat, neboť populační růst v severní Africe a na Blízkém východě již začal klesat. Naopak by ale mohly růst přistěhovalecké tlaky ze západní a střední Afriky, zvláště jestliže tamní hospodářský a společenský vývoj umožní větší míru migrační mobility směrem do Evropy. Pro Evropu tak, podle Huntingtona, hrozbu „islamizace“ vystřídá hrozba „afrikanizace“. Bude to ovšem záviset na míře dopadů AIDS a dalších pohrom na populační situaci v Africe a také na míře, nakolik bude přitahovat africké úhlavní granty Jižní Afrika.

K Huntingtonovým úvahám jen několik poznámek. Významná část afrických a afroamerických intelektuálů hájí již několik desetiletí představu o osobitě africké civilizaci. Na tomto základě vyrůstají několikeré koncepce afrocentrismu, propracované zvláště na poli historie a filozofického vidění světa. Zaslouží si jistě pozornost, byť ne nutně paušální přijímání. Důležitým rysem vývoje „africké civilizace“ – pokud se vůbec rozhodneme Huntingtonovo pojetí v určité míře a z určitého úhlu přijmout – byly ovšem vždy tendence k eklektickému propojování vlastních starších a nově nabídnutých cizích – afrických, muslimských či západních – kulturních rysů a hodnot. Bohatství dokladů nabízí cambridgeský historik Afriky J. Iliffe (česky: Afrika a Afričané, dějiny kontinentu. Praha, Vyšehrad 2001). Z obecnějšího hlediska tuto tendenci vysvětluje významný znalec problematiky afrického státu Francois Bayart pojmem extroverze. Afričané se totiž vždy v rozporu s někdejšími po-

hrdlivým soudem G. W. F. Hegela stavěli otevřeně k vnějším vlivům a spolupracovali svým způsobem, v dobrém i ve zlém, s vnějšími činiteli.

K Huntingtonově zkusmé předpovědi užšího propojování subsaharské Afriky lze dodat, že současné snahy o vybudování Africké unie, o africkou renesanci a o Novou africkou iniciativu jdou skutečně v naznačeném směru. Projevují se v nich zároveň prvky tradiční africké

extroverze, Afrika se nehodlá uzavírat, naopak má zájem rozvíjet partnerství na jižní polokouli i s euroamerickým světem. Také světová konference proti rasismu a xenofobii, konaná loni v září v jihoafrickém Durbanu, ukázala na obě tendence: snahy o koordinaci afrického smýšlení a postojů i o zřetelné místo a hlas v mezinárodním společenství.

Luboš Kropáček
místopředseda SPA

Bohové musí být šílení

Jsem velké nebezpečí
s kamenem v ruce tanky беру ztečí
má krev se mísí s krví Spasitele
Vyrůstá z dlažby purpurový květ
a já jej rosím zkrvaveným čelem

Pár kapek mému poli
mé hroudě pod olivou
z vašich mramorových koupelen
jen o to žádám, jenom o to

Já, nahý eben, kámen v prachu cesty
kde vstává oheň na své denní pouti
kde vaše duše plesá, má se rmoutí
kde vaše děti cvičí a mě hynou

Ta vaše pravda nemá přítele,
pravda vítězů je okovanou botou
Mou pravdou zůstal jenom kámen v pěsti

Ať srdcem bijí všechny zvony Říma
váš bílý svět je moje černé ghetto
můj osud vaši zbožnost nedojímá

váš aseptický dům
to vaše Milostivé léto
je moje leprosárium

Boží, mýlíte se, v čem se mýlit nelze
není míra v čase, ale v utrpení
Dopustili jste Mauthausen,
Osvětim, Bergen Belsen
a zase anděl s rarachem se žení

Proč, bohové, je ten váš Olymp podlý?
proč vlhne papír samozvanou žlučí?
Ať poctíví se na té hoře modlí
mé děti ze smrti se intifádě učí
Pro ústa umlčená na Chrámové hoře
tam u Jericha pláče Mrtvé moře

Ač nejsem Boží syn, ač nejsem vyvolený
ač nemodlím se u posvátné stěny
osudný vleču kříž
ostny vyhnanství a jařmo okupace

Václav Jurnr

Neafričanka malující africky

Vedle Jany Jirouškové, která s hravou poetičností kreslí africké masky a sošky v osobitých originálních souvislostech, se 33letá absolventka Vysoké školy uměleckoprůmyslové Marcela Vichrová, žijící a pracující v Horoměřicích u Prahy, také kochá africkým uměním a živě se zajímá o africkou modernu. Není tedy divu, že ve svých obrazech leckde spontánně tlumočí africký styl, aniž by jej kopírovala. Napsala o tom: „Leze to ze mě, ani nevím jak“. Např. ve svém obraze „Už jsem unavena z této hry“ mi velmi připomněla nigerijského

všeuměla Twinse Seven-Seven jeho různým jemným zdobením silně konturovaných plošek soucitně uplatněných figurálních motivů a tento výtvarný výraz prezentuje naše výtvarnice – ovšem redukovane – ve svém osobním emblemu, nazvaném „Malující jazz“. A přece se Marcela Vichrová setkala s Twinsovým uměním až ve washingtonském Muzeu afrického umění. Své dílo má Horoměřičanka vystavovat v americké metropoli už začátkem roku 2002 v Galerii A. Teď už ovšem prostudovala i naši základní knihu o současném subsahar-

ském umění „Safari za africkou kulturou“. Naši přátelé umění se mohli seznámit v poslední době s pracemi Marcely Vichrové na zářijové výstavě ve Střešovicích v ulici Nad hradním vodojemem a v prosinci 2001 na skupinové

výstavě sdružení BAABA v prácheňské Galerii PM.

Alois Wokoun
SPA

**Bižuterie Česká Mincovna, a. s. vydává v roce 2002
ke 100. výročí úmrtí cestovatele dr. Emila Holuba
pamětní minci v hodnotě 200 Kč.**

Pamětní minci je možno objednat na adrese:

Bižuterie Česká mincovna a Prodejna Bohemia Strass,
Mírové nám. 15
466 01 Jablonec n. Nisou
telefon a fax: 0428/710 692.

Jubileum předního ruského afrikanisty

Doktor historických věd, prof. Valerij Alexandrovič Subbotin, vedoucí vědecký pracovník Afrického ústavu Ruské akademie věd v Moskvě, se dožívá významného životního jubilea. Narodil se 23. února 1927 v Moskvě. V roce 1949 vystudoval Moskevský státní ústav mezinárodních vztahů. Již 25. května 1953 získal titul kandidáta historických věd po obhájení téměř pětisetstránkové disertační práce „Politika francouzského imperialismu ve fašodské krizi roku 1898“.

Problematicke francouzského kolonialismu v Africe zůstal profesor Subbotin věrný celoživotně. V „Roce Afriky“ začal pracovat v právě založeném Institutu Afriky AV SSSR v Moskvě, stal se jeho mezinárodně uznávanou oporou a rigorózní vědecké práci je stále oddaný. Z jeho bohatého celoživotního díla jmenujme alespoň několik děl:

„Koloniální politika Francie v západní Africe (1880–1900)“, Moskva 1959 (vyšlo též čín-

sky v Pekingu), „Francouzská koloniální expanze koncem XIX. století (rovníková Afrika a ostrovy Indického oceánu)“, Moskva 1962, „K otázce pozemkových vztahů ve Futa-Djalone v předvečer kolonizace“, Moskva 1964, „Francouzská kolonie v letech 1870–1918. Tropická Afrika a ostrovy Indického oceánu“, Moskva 1973. Z celé plejády Subbotinových autorských účastí na kolektivních vědeckých pracích uvedme alespoň „Nové a nejnovější dějiny Zairu“ (Moskva 1982), zpracované společně s Antoninou Semjonovnou Orlovovou (1921) a Jurijem Nikolajevičem Vinokurovem (1934).

Přísnému vědci a současně velice laskavému člověku Valerijovi Alexandrovičovi popřejme trvalý životní elán a dobré zdraví!

Josef Poláček
SPA

Byla jsem lékařkou u Masajů

Dne 4. 12. 2001 konala se v Náprstkově muzeu přednáška MUDr. Moniky Čermákové: „Lékařkou u Masajů“.

Poutavému vyprávění, doprovázenému zajímavými barevnými diapozitivy, zaujatě naslouchalo 30 posluchačů, kteří i během přednášky kladli otázky, nečekající až na závěrečnou diskusi, která byla bohatá. Projev MUDr. Moniky Čermákové byl natolik poučný a přednášen takovým způsobem, že doslova vtáhnul posluchače do děje. Byla to Afrika

barevná, žádoucí, přitahující. I nesmlouvavý kritik MUDr. Antonín Libický byl přednáškou doslova zaujatý.

Kromě barevných diapozitivů byly k nahlédnutí i přinesené artefakty Masajů, které získala přednášející darem od svých pacientů.

Byla to přednáška nad jiné zajímavá.

Jiří Černocho
předseda Sdružení přátel pro země
východní Afriky

Společnost česko-arabská
Sdružení přátel Sýrie

si Vás dovoluje pozvat na slavnostní

SYRSKÝ VEČER

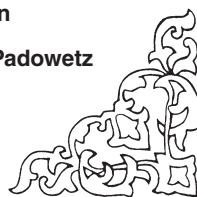
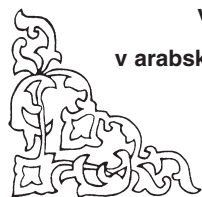
který se bude konat

v pátek dne 8. března 2002 v 17.00 hodin

v arabské stylové restauraci Al-Sham v paláci Padowetz

Brno, Masarykova 34

Těšíme se na Vaši účast

Sborník AFRICA 2000

Africa 2000.
Sborník referátů a studií. Karolinum,
Praha 2000.

Loni v létě vyšel sborník referátů a studií přednesených na mezinárodní vědecké konferenci o současných problémech Afriky, kterou uspořádaly Společnost přátel Afriky a Ústav Blízkého východu a Afriky FF UK v pražském Karolinu v prosinci 2000.

Konference se účastnil velký počet významných afrikanistů z evropských zemí i ze zámoří. Sborník byl editorsky zpracován L. Kroppáčkem a P. Skalníkem. Obsahuje celkem 32 příspěvků, vesměs v angličtině.

Příspěvky jsou utříděny do sedmi oddílů:

I. Projevy univerzitních a diplomatických představitelů na slavnostním zahájení.

- II. Obecné otázky dnešní Afriky a afrikanistiky.
- III. Politické problémy soudobé Afriky.
- IV. Africká sociologie, antropologie a archeologie.
- V. Jazyky a literatury.
- VII. Zdravotní problematika.

Ve svém souhrnu příspěvky podávají celkový obraz dnešní subsaharské Afriky, jejích bolestných problémů i perspektiv. Autoři patří k předním znalcům témat, o nichž referují.

Sborník si lze prohlédnout a případně zakoupit v Ústavu Blízkého východu a Afriky FF UK, Celetná 20, Praha 1.

Plná cena 250 Kč, pro studenty a členy Společnosti přátel Afriky 200 Kč.

L. K.

Mezi Saharou a tropickými pralesy

Kol. Mezi Saharou a tropickými pralesy.
Lidé z pohoří Mandara.
Set Out, Praha 2001.

Nakladatelství SET OUT vydalo reprezentativní publikaci s názvem „Mezi Saharou a tropickými pralesy (Lidé z pohoří Mandara)“.

Autory publikace, která vyšla česko-anglicky, je kolektiv, který tvoří Viktor Černý, Jean –

Gabriel Gauthier, Jaroslav Brůžek, Detlef Gronenborn a Ivo T. Budil. Publikace byla vydána jako součást výstavy „Mezi Saharou a tropickými pralesy – Lidé z pohoří Mandara“, jejímž hlavním organizátorem je Národní muzeum v Praze. Cena se pohybuje kolem 900 Kč.

M. H.

Předsednictva Společností děkují členům, kteří včas vyrovnali členské příspěvky; řada z nich přispěla navíc na vydávání Bulletinu.

M. H.

Bulletin Společnosti přátel Afriky a Společnosti česko-arabské

č. 1 – únor 2002, 10. ročník. Uzávěrka tohoto čísla byla 5. 2. 2002

Redakční rada: PhDr. JAROSLAV BUREŠ, CSc., Ak. sochař JIŘÍ ČERNOCH,
Doc. PhDr. EDUARD GOMBÁR, CSc., Mgr. MIROSLAV HOUSKA,
PhDr. JOSEF POLÁČEK, CSc., Doc. Ing. DANA ŠTEMBERGOVÁ, CSc.
PhDr. MARCELA PALÍŠKOVÁ, PAVLÍNA OČENÁŠKOVÁ

Návrh obálky: VLADIMÍR PECHAR
Uspořádala: Ing. MARIE HRUŠKOVÁ
Výroba: ESKIRA

Kontaktní adresa: **Jerevanská 7, 100 00 Praha 10, tel. (02) 71 73 12 59**

Společnost přátel Afriky – *webová stránka:* **spa.africaonline.cz**

– *e-mail:* **spa@africaonline.cz**

Společnost česko-arabská – *e-mail:* **czarabsoc@email.cz**